

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΗΣ****ΚΩΔΙΚΟΣ: 16966****Ενδεικτικές Απαντήσεις****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****Διαβάζω για τους Άλλους**

Το κείμενο είναι απόσπασμα από συνέντευξη που παραχώρησε η Αργυρώ Σπυριδάκη, εμπνεύστρια και δημιουργός της δράσης «Διαβάζω για τους Άλλους», στη Νάνσυ Σάννα και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό περιοδικό <https://www.flowmagazine.gr/> στις 25/02/2015.

Το *Διαβάζω για τους Άλλους* είναι μια μη κερδοσκοπική, εθελοντική ομάδα, η δράση της οποίας στοχεύει να ευαισθητοποιήσει όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες προκειμένου να ηχογραφήσουν βιβλία και να διαβάζουν ζωντανά λογοτεχνικά βιβλία σε άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Ποιοι είναι οι πρωτεργάτες της ιδέας; Πώς έγινε η σύλληψη της ιδέας και πότε άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά;

«Η ιδέα γεννήθηκε τον Νοέμβριο του 2014. Αφορμή στάθηκε μια συζήτηση που έκανα με τον φίλο μου τον Τεό ο οποίος είναι τυφλός. Μιλούσαμε λοιπόν, για λογοτεχνικά βιβλία και συγκεκριμένα για τον Τζόναθαν Κόου. Ο Τεό, λάτρης του συγκεκριμένου συγγραφέα, μου έλεγε ποια βιβλία του έχει διαβάσει. Όταν του πρότεινα να δανειστεί από την ακουστική βιβλιοθήκη των τυφλών το «*Το σπίτι του Ύπνου*», μου απάντησε λυπημένος ότι αυτό το βιβλίο δεν υπάρχει ηχογραφημένο. Αμέσως, με παρακάλεσε να του το διαβάσω.

Αυτή ήταν η πρώτη φορά που συνειδητοποίησα ότι οι διαθέσιμοι τίτλοι στη βιβλιοθήκη των τυφλών είναι σχετικά περιορισμένοι σε σχέση με την πληθώρα των λογοτεχνικών βιβλίων που κυκλοφορούν ετησίως. Έως εκείνη τη στιγμή ζούσα με την εσφαλμένη

Έξυπνα και Εύκολα!



εντύπωση ότι όλα τα βιβλία παρέχονται με κάποιον μαγικό και αυτοματοποιημένο τρόπο και στην ακουστική βιβλιοθήκη. Τότε λοιπόν, αποφάσισα να δημιουργήσω αυτή τη δυνατότητα για την ελληνική κοινωνία θεωρώντας ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθεί, δηλαδή ένα δίκτυο εθελοντών οι οποίοι θα εμπλουτίσουν την ακουστική βιβλιοθήκη των τυφλών συμπολιτών μας».

Ποιοι είναι οι στόχοι της δράσης;

«Πιστεύω, ότι η πρόσβαση στη λογοτεχνία είναι δικαίωμα κάθε ανθρώπου, γι' αυτό και ως ομάδα έχουμε ξεκινήσει αναγνώσεις σε γηροκομεία, σε ιδρύματα, σε ορφανοτροφεία, διαβάζουμε σε τετραπληγικούς. Επιθυμούμε να επισκεφτούμε τις γυναικείες φυλακές της Θήβας, προκειμένου να εμπνεύσουμε τις ίδιες τις μαμάδες που ζουν εκεί, να διαβάσουν και να ηχογραφήσουν παραμύθια, για να τα στείλουν στα δικά τους παιδιά».

Τέλος, τι θα θέλατε να απευθύνετε στον κόσμο;

«Ας Διαβάσουμε όλοι μαζί για τους Άλλους... γιατί η πρόσβαση στη λογοτεχνία είναι αναφαίρετο δικαίωμα του κάθε πολίτη... Και αυτό μπορούμε να το διαπιστώσουμε πολύ εύκολα, εάν μετρήσει ο καθένας από εμάς πόσα βιβλία έχει στη βιβλιοθήκη του ή εάν δει πόσα βιβλία έχει στο κομοδίνο του, από τα οποία επιλέγει με ποιο «θα ταξιδέψει» κάθε φορά. Είναι το λιγότερο δίκαιο, θεωρώ, να δημιουργήσουμε αυτή τη δυνατότητα και σε άλλους ανθρώπους...»

A1. Ποια είναι η βασική ιδέα της δημιουργού της δράσης «Διαβάζω για τους Άλλους» και με ποια αφορμή δημιουργήθηκε; (70 – 80 λέξεις)

Μονάδες 15

A2. «Πιστεύω, ότι η πρόσβαση στη λογοτεχνία είναι δικαίωμα κάθε ανθρώπου, γι' αυτό και ως ομάδα έχουμε ξεκινήσει αναγνώσεις σε γηροκομεία, σε ιδρύματα, σε ορφανοτροφεία, διαβάζουμε σε τετραπληγικούς. Επιθυμούμε να επισκεφτούμε τις γυναικείες φυλακές της Θήβας, προκειμένου να εμπνεύσουμε τις ίδιες τις μαμάδες

Έξυπνα και Εύκολα!



που ζουν εκεί, να διαβάσουν και να ηχογραφήσουν παραμύθια, για να τα στείλουν στα δικά τους παιδιά».

Να μεταφέρετε το παραπάνω απόσπασμα στον πλάγιο λόγο (μον. 4). Τι κερδίζει ή τι χάνει το κείμενο με τη μετατροπή αυτή ως προς την πειστικότητά του; (μον.6).

Μονάδες 10

A3. Στο πλαίσιο ημερίδας στον δήμο της περιοχής σου για την ενίσχυση του εθελοντισμού καλείσαι ως εκπρόσωπος του σχολείου σου να πείσεις τους/τις συμμαθητές/τριες σου με μια σύντομη ομιλία (200 – 250 λέξεων) να συμμετάσχουν σε σχετικές δράσεις αναφέροντας συγκεκριμένα παραδείγματα και τονίζοντας την αξία αυτής της προσφοράς.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΚΟΥΛΑ ΑΔΑΛΟΓΛΟΥ (1953 -)

Τρυφερότητα

Το κείμενο ανήκει στην Κυριακή (Κούλα) Αδαλόγλου και περιλαμβάνεται στη συλλογή Διπλή άρθρωση, εκδ. Ταξιδευτής, 2009.

Ηλικιωμένη ήταν. Καθόταν πάντοτε εκεί, λίγο πριν την Αγίας Σοφίας. Μαυροντυμένη, με μαντίλα στα μαλλιά. Και με ένα οίδημα¹ κάτω από το πηγούνι, σαν πελεκάνος. Η κοπέλα γύρω στα είκοσι, ξανθούλα και γλυκιά. Της έδωσε χρήματα και ένα ζεστό κουλούρι. Έκλαψε η γιαγιά. Τη φίλησε. Είπανε λόγια λιγοστά, γιατί δεν πάει στους γιατρούς, δεν έχω... Κι έκλαιγε η γριά. Η κοπέλα έφυγε. Έβγαλε από την

Έξυπνα και Εύκολα!



τσάντα της αντισηπτικό μαντιλάκι και σκούπισε το μάγουλό της. Την αναζήτησε ύστερα από λίγες μέρες. Δεν ήταν στη θέση της. Στο διπλανό το μαγαζί δεν ήξεραν.

Η γριά δεν φοράει πια μαύρα ρούχα και μαντίλα. Είναι σε ένα ωραίο πάρκο. Την οδηγεί σκύλος άσπρος με γαλάζια μάτια, να μη φοβάται. Κρατά στο χέρι της ένα λωτό, να λησμονεί τις δυσκολίες του παρελθόντος. Και ένα ολοστρόγγυλο κουλούρι, να θυμάται πώς γνώρισε την τρυφερότητα.

¹ πρήξιμο

B1. Ποια είναι τα βασικά πρόσωπα στο κείμενο; Να τα παρουσιάσετε και να γράψετε τη σχέση που έχουν μεταξύ τους.

Μονάδες 15

B2. α) Ο λόγος της συγγραφέα είναι ελλειπτικός και λιτός. Να τεκμηριώσετε την άποψη αυτή με τέσσερις (4) προτάσεις από την πρώτη παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να γράψετε τι συμβολίζουν οι εξής φράσεις: «ωραίο πάρκο», «άσπρος σκύλος», «λωτός», «κουλούρι».

Μονάδες 5

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Έξυπνα και Εύκολα!



1. Να δικαιολογήσεις αξιοποιώντας τις εικόνες του αποσπάσματος τον τίτλο «Τρυφερότητα». Θεωρείς αισιόδοξο ή απαισιόδοξο το μήνυμά του;
- ή
2. Να γράψεις σε μια σελίδα ημερολογίου τις σκέψεις και τα συναισθήματα που βιώνεις, όταν συναντάς ανθρώπους που έχουν ανάγκη.

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Η βασική ιδέα της δημιουργού της δράσης είναι πως η πρόσβαση στη λογοτεχνία αποτελεί δικαίωμα κάθε ανθρώπου. Γι' αυτό καλούνται σε ομάδα εθελοντικά, όσοι περισσότεροι πολίτες είναι δυνατόν να ηχογραφήσουν ή να διαβάσουν λογοτεχνικά βιβλία σε άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Αφορμή της δράσης αυτής στάθηκε η δυσκολία του τυφλού φίλου της δημιουργού να δανειστεί από την ακουστική βιβλιοθήκη το βιβλίο του αγαπημένου του συγγραφέα. Το γεγονός αυτό την οδήγησε στη συνειδητοποίηση του προβλήματος και στη λύση του. (80 λέξεις)

A2. Η εμπνεύστρια της δράσης «Διαβάζω για τους Άλλους» πιστεύει ότι η πρόσβαση στη λογοτεχνία είναι δικαίωμα κάθε ανθρώπου, γι' αυτό και ως ομάδα έχουν ξεκινήσει αναγνώσεις σε γηροκομεία, σε ιδρύματα, σε ορφανοτροφεία, διαβάζουν σε τετραπληγικούς. Επιθυμούν να επισκεφτούν τις γυναικείες φυλακές της Θήβας, προκειμένου να εμπνεύσουν τις ίδιες τις μαμάδες που ζουν εκεί, να διαβάσουν και να ηχογραφήσουν παραμύθια, να τα στείλουν στα δικά τους παιδιά.

Η μετατροπή του ευθύ λόγου σε πλάγιο κάνει το κείμενο τυπικό και σοβαρό προσδίδοντάς του αφηγηματικό χαρακτήρα και αντικειμενικότητα. Παράλληλα, το κείμενο χάνει τη σχέση οικειότητας με τον αναγνώστη, τη ζωντάνια, την αμεσότητα,

Έξυπνα και Εύκολα!



το διαλογικό και θεατρικό του χαρακτήρα. Επομένως, δεν ευνοεί τις συνθήκες να προσεγγίσει ο αναγνώστης το κείμενο περισσότερο βιωματικά. (119 λέξεις)

A3.

Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,

Ζούμε σε μια καταναλωτική κοινωνία έχοντας μάθει να ζητάμε ολοένα και περισσότερα ξεχνώντας την αξία της προσφοράς. Ο εθελοντισμός μας κάνει να αφήνουμε πίσω μας την εγωκεντρική φύση μας, να βγούμε από τον μικρόκοσμό μας και να σκεφτούμε το διπλανό μας. Εμείς οι νεότεροι, μπορούμε να συμμετάσχουμε σε δράσεις, ώστε να εξαλείψουμε τον ανθρώπινο πόνο;

Αρχικά, θα μπορούσαμε να προσφέρουμε υλικά αγαθά ή χρήματα σε ανθρώπους που υποφέρουν από τη φτώχεια και την αρρώστια, σε ηλικιωμένους, σε ανθρώπους που πλήττονται από καταστρεπτικά φυσικά φαινόμενα ή πολέμους, σε πρόσφυγες ή μετανάστες. Επίσης, θα ήταν ωφέλιμο να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος κάνοντας εκστρατείες δενδροφύτευσης, αναδάσωσης ή αναλαμβάνοντας την καθαριότητα των ακτών και την ανακύκλωση των απορριμμάτων. Ακόμα, θα ήταν χρήσιμο να προσφέρουμε εθελοντική εργασία σε συλλόγους και ιδρύματα για την προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως των παιδιών, των ατόμων με ειδικές ανάγκες και να συμμετάσχουμε σε δράσεις που αποβλέπουν στη βελτίωση των συγκοινωνιών, στην καθαριότητα των πόλεων, στην προστασία των πεζών και στην προάσπιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Συμμετέχοντας σε τέτοιου είδους δράσεις θα ανακουφίσουμε τους συνανθρώπους μας από τον πόνο και τη δυστυχία, θα γίνουμε ενεργοί, υπεύθυνοι πολίτες και θα νιώσουμε ηθική ικανοποίηση και πληρότητα. Επιπλέον, η προσφορά θα συμβάλει στην ενίσχυση ανθρωπισμού, της κοινωνικής συνεργασίας και της ανθρωπιστικής συνείδησης, ενώ θα αμβλύνει τις διακρίσεις, θα περιορίσει τις αδικίες και θα μας απαλλάξει από τον εγωκεντρισμό και την αίσθηση του «ανήκειν». Όλοι μαζί, μα και καθένας ξεχωριστά μπορούμε να γίνουμε η δύναμη άλλων!

Συμφωνούμε;

Έξυπνα και Εύκολα!



Σας ευχαριστώ

(250 λέξεις)

B1. Τα βασικά πρόσωπα στο κείμενο είναι η ηλικιωμένη γυναίκα και η νεαρή κοπέλα. Οι δυο γυναίκες είναι ξένες μεταξύ τους. Η νεαρή κοπέλα βλέποντας την ανέχεια της ηλικιωμένης, την ευσπλαχνίζεται και της προσφέρει λίγα χρήματα. Αυτή η κίνησή της έκανε τη γιαγιά να συγκινηθεί και να κλάψει. Η άγνωστη νεαρή γυναίκα γέμισε τον κόσμο της με τρυφερότητα που είχε τόσο ανάγκη. (61 λέξεις)

B2. α) Ο λόγος της συγγραφέα είναι λιτός και ελλειπτικός, καθώς υπάρχουν πολλές σύντομες προτάσεις με τους βασικούς όρους να λείπουν πολλές φορές. Πιο συγκεκριμένα: (1) «Μαυροντυμένη, με μαντίλα στα μαλλιά», (2) «Η κοπέλα γύρω στα είκοσι, ξανθούλα και γλυκιά», (3) «Τη φίλησε», (4) «Κι έκλαιγε η γριά». (46 λέξεις)

β) Η συγγραφέας χρησιμοποιεί πολλές λέξεις - σύμβολα. Με τη φράση «ωραίο πάρκο» εννοεί τον Παράδεισο, σύμφωνα με τη Χριστιανική θρησκεία. Η φράση «άσπρος σκύλος» μας παραπέμπει σε άγγελο, σε υπερφυσικό πλάσμα με λευκή φορεσιά. Λωτός είναι το φυτό που προκαλεί λησμονιά, όπως χρησιμοποιήθηκε από τον Όμηρο στην Οδύσσεια, στη χώρα των Λωτοφάγων. Το κουλούρι είναι η πληρότητα, η τρυφερότητα, η ευτυχία που προσφέρεται αναπάντεχα στην ηλικιωμένη γυναίκα από μια τυχαία κοπέλα. (69 λέξεις)

B3. 1. Ο τίτλος «Τρυφερότητα» είναι εύστοχος, γιατί δείχνει το ενδιαφέρον της νεαρής κοπέλας για την ηλικιωμένη γυναίκα. Ο τρόπος που την προσεγγίζει («Της έδωσε χρήματα και ένα ζεστό κουλούρι», «τη φίλησε») τη συγκινούν και φέρνουν δάκρυα στα μάτια της. Αυτή η γεμάτη ανθρωπιά συνάντηση αλλάζει το σκηνικό.

Έξυπνα και Εύκολα!



Τώρα οι δυσκολίες και ο φόβος ανήκουν στο παρελθόν («Η γριά δεν φοράει πια μαύρα ρούχα και μαντίλα. Είναι σε ένα ωραίο πάρκο. Την οδηγεί σκύλος άσπρος με γαλάζια μάτια...»). Το μήνυμα είναι αισιόδοξο καθώς φαίνεται πως το ειλικρινές ενδιαφέρον, η συμπόνια και η αλληλεγγύη μπορεί να φωτίσουν τη ζωή των μοναχικών ανθρώπων και να είναι η αφετηρία για να νιώσουν χαρά και ελπίδα ακόμα και όταν όλα φαντάζουν και είναι δύσκολα. Βέβαια ένα φιλί και ένα κουλούρι δεν αρκούν πάντα. (127 λέξεις)

B3. 2.

Τόπος / Ημερομηνία

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σήμερα είχα πάει μια βόλτα στο κέντρο της πόλης. Όμως αντί να γυρίσω χαρούμενος, γύρισα πολύ προβληματισμένος. Παρατήρησα ότι σε πολλές γωνιές βρίσκονταν άνθρωποι που ζητούσαν βοήθεια. Μητέρες έχοντας στην αγκαλιά τους μωρά παρακαλούσαν για γάλα, ηλικιωμένοι ζητούσαν λίγα χρήματα για να πάρουν ψωμί, παιδιά στα φανάρια καθάριζαν τζάμια και άπλωναν το χέρι τους μήπως φιλοτιμηθεί κάποιος και τους δώσει κάτι. Ένιωσα μεγάλη συμπάθεια και συμπόνια, αλλά και θλίψη και απόγνωση που υπάρχουν άνθρωποι που δεν έχουν τα βασικά για να ζήσουν. Αισθάνθηκα όμως και μεγάλη οργή που το κράτος δεν μεριμνά για τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Αυτό είναι αρμόδιο για να προσφέρει σ' αυτούς τους ανθρώπους όσα χρειάζονται για να ζήσουν αξιοπρεπώς. Σκέφτηκα να προτείνω στους συμμαθητές μου να μαζέψουμε χρήματα και να αγοράσουμε κάποια πράγματα που τους είναι απαραίτητα και να τους τα προσφέρουμε. Αύριο κιόλας θα τους το πω... (149 λέξεις)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΒΒΑΔΙΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ*Έξυπνα και Εύκολα!*